

ISLAYA

Spravodaj klubu kaktusárov a sukulentárov ISLAYA

1/2006

Matucana madisoniorum

Obsah

Úvodník ■ Mário Snopka	2
Plán práce na rok 2006 ■ Blažej Strašifták	3
Hodnotiaca správa za rok 2005 ■ Ing. Róbert Cipár	4 - 5
Výstava 2005 ■ Mário Snopka a Blažej Strašifták	5 - 6
Jesenné stretnutie kaktusárov 2005 ■ Blažej Strašifták	7
Poznáte ich ? ■ Mário Snopka	8 - 9
Fotogaléria ■ Mário Snopka	10 - 11

Na titulnej strane: *Matucana madisoniorum*
k článku *Výstava*.

Foto: Mário Snopka

Na poslednej strane: Fotogaléria
Neoporteria ebenacantha

Foto a zbierka: Mário Snopka

ISLAYA®
V. ročník – 1/2006

Islaya® spravodaj Klubu
kaktusárov a sukulentárov
ISLAYA v Trnave

Redakčná rada:
Ing. Juraj Ladáni
Mário Snopka

Grafická úprava:
Mário Snopka

Korektúra textov:
Ing. Juraj Ladáni

Tlač: Ing. Juraj Ladáni
Blažej Strašifták

snopka.mario@post.sk
islaya@atlas.sk

Úvodník

Mário Snopka

Náš klubový spravodaj *Islaya* sme založili v roku 2001. V jeho vydávaní sme pokračovali aj v minulom roku. Na členskej schôdzi sme sa dohodli, že je potrebné zmeniť ho na občasník. Preto v roku 2004 vyšli už len dve jeho čísla. V roku 2005 žiadne.

Nešlo však všetko podľa našich plánov. Pre menšie možnosti tlače bolo posledné číslo 2004 vytlačené až začiatkom roka 2005. Problémy s tlačou pretrvávajú naďalej. Možno niekedy v budúcnosti sa to zlepší, v to treba dúfať. Tak som sa rozhodol venovať sa hlavne klubovej webovej stránke.

V tomto čísle si môžete prečítať hlavne niečo o klubových akciách. Doplňujúce články tu majú slabé zastúpenie.

Čo sa týka webovej stránky, tá stará je zrušená a nová je pripravená na uverejnenie na internete. Čakám už len na sprístupnenie miesta na internetovom serveri atlas. Po mojich mnohých mailoch a telefonátoch sa nič neudialo, ale dúfam že sa to čoskoro zlepší. Ihneď ako server sprístupnia, bude stránka na internete. Adresa sa nezmení (mojweb.sk/islaya), je možné, že sa objaví ešte aj na adrese: mojweb.sk/KKSislaya.

Detail kvetov *Glandulicactus uncinatus* v. *wrightii*

Foto a zbierka: Blažej Strašifák

Plán práce na rok 2006

Blažej Strašifák

- * Uskutoční sa desať členských schôdzí
- * Výstava kaktusov a sukulentov sa uskutoční 9. – 11. júna v Kalokagatii – centrum voľného času v Trnave
- * Klubový zájazd je naplánovaný na 26. - 28. mája do Dvora Králové nad Labem
- * Jesenné stretnutie kaktusárov v Trnave sa uskutoční 2. septembra
- * Pre záujemcov z členov klubu sa zaistí distribúcia časopisov Cactaceae etc. a Kaktusy

Termíny konania schôdzí na rok 2006

Schôdze sa budú konať pravidelne každý prvý piatok v mesiaci o 17⁰⁰ hod. v budove OV SZZ

6. január	júl – klubové prázdniny
3. február	august - klubové prázdniny
3. marec	1. september
7. apríl	6. október
5. máj	3. november
2. jún	1. december

Echinocereus stramineus

Foto a zbierka: *Branislav Plagany*

Hodnotiaca správa za rok 2005

Ing. Róbert Cipár

Táto správa je zhodnotením plnenia plánu činnosti na rok 2005 prijatého pre ZO SZZ - Klubu kaktusárov a sukulentárov „ISLAYA“ v Trnave.

Základom činnosti základnej organizácie sú klubové schôdze, ktoré sa v priebehu minulého roku uskutočnili v stanovených termínoch. Schôdze sa konali v budove OV SZZ, priestory využívame už pravidelne, za čo by som rád poďakoval predstaviteľom OV SZZ. Účasť členov na schôdzach zostala na úrovni minulých rokov. Snahou výboru je udržať úroveň kvality schôdzi na minimálne doterajšej úrovni a na základe toho rozšíriť členskú základňu a zvýšiť záujem terajších členov. Okrem pravidelných klubových schôdzi sa operatívne schádzal výbor ZO pri riešení problémov súvisiacich s činnosťou klubu.

Pre záujemcov bol zabezpečený odber časopisov Cactaceae etc. a Kaktusy, klubová knižnica je neustále k dispozícii všetkým členom. Operatívne sme pristúpili k presťahovaniu knižnice do priestorov OV SZZ, čím sa umožnil prístup k literatúre pre všetkých členov a zlepšila sa organizácia výpožičnej činnosti. Uvedená skutočnosť sa prejavila na záujme členov o výpožičky z klubovej knižnice, ktorá je k dnešnému dňu na výbornej úrovni.

V minulom roku sme sa opätovne zúčastnili akcií zameraných na propagáciu našej záľuby medzi širokou verejnosťou. Prvou akciou uskutočnenou v roku 2005 bola účasť na akcii „Dni zeme“ poriadanej Kalokagatiou – centrom voľného času v Trnave. Pripravili sme expozíciu rastlín a zabezpečili predaj prebytkov pre záujemcov. Akcia sa uskutočnila dňa 22.4.2005 v priestoroch Kalokagatie. Expozíciu rastlín sa na tejto akcii zúčastnili páni Strašifták, Cipár a Ladáni.

Hlavnou propagačnou akciou našej ZO zostáva výstava kaktusov a sukulentov organi-

zovaná v spolupráci so Západoslovenským múzeom v Trnave. Jej šiesty ročník sa uskutočnil v dňoch 17. – 19.6.2005 v priestoroch múzea. Tak ako po iné roky môžeme hovoriť o úspešnej akcii. Pre návštevníkov boli pripravené zaujímavé expozície rastlín, rozsiahly predaj prebytkov a poradenská činnosť. Po stránke zabezpečenia rastlinného materiálu sa zúčastnili prakticky všetci členovia, kladne môžeme hodnotiť aj účasť v službách počas výstavy. Vďaka patrí všetkým členom, ktorí sa aktívne zapojili v akejkoľvek fáze priebehu výstavy. Výstavu môžeme hodnotiť ako vydarenú, esteticky na vysokej úrovni, tak pre laickú, ako aj pre odbornú verejnosť. Vzhľadom k súčasnému organizovaniu výstavy klubom bonsajistov sme zaznamenali vyššiu návštevnosť širšej verejnosti. Do budúcnosti sa nám prípadná spolupráca s uvedenou spoločnosťou javí ako veľmi perspektívna.

V letnom období sa taktiež uskutočnilo niekoľko drobných zájazdov do zbierok a na klubové výstavy. Spomeňme aspoň výstavu KK Bratislava dňa 20.5.2005 a návštevu Dolnozemskeho stretnutia priateľov spoločnosti Cactaceae etc. organizovaného v Kameničnej 27.8.2005. Na obidvoch akciách sa zúčastnili reprezentanti výboru našej ZO.

Hlavný zájazd uplynulej sezóny sme smerovali na Břeclavsko, kde sme navštívili niekoľko hodnotných zbierok. Zájazd sa uskutočnil v dňoch 21. a 22.5.2005 a zúčastnilo sa ho 13 členov klubu. Zároveň sme navštívili výstavu klubu kaktusárov Astrophytum v Brne, ktorá bola pre všetkých zúčastnených veľkou inšpiráciou.

Obdobie letných prázdnin vyplnili členovia našej ZO vzájomnými návštevami zbierok. Hlavnou úlohou našej jesennej činnosti bolo zorganizovanie šiesteho ročníka pravidelného Jesenného stretnutia kaktusárov v Trnave.

Sympóziu sa konalo 3.9.2005 v priestoroch KV SDE v Trnave v štandardnom kolobehu prednášok renomovaných znalcov sukulentnej flóry, burzy rastlín a výmeny skúseností. Návštevnosť sympózia sa už dlhodobo udržuje na výbornej úrovni a stáva sa pre mnohých pravidelne navštevovanou akciou.

Poslednými akciami, na ktorých sme sa mohli prezentovať pred širokou verejnosťou bola naša účasť na výstavách SZZ v Cíferi a Trakoviciach. Na týchto akciách vzbudila expozícia našich členov zaslúženú pozornosť.

Týmto by som chcel poďakovať pánom Strašifťákovi a Žemlovi za inštaláciu expozícií. Záverom môžeme konštatovať, že činnosť nášho klubu bola v minulom roku pomerne rozsiahla. Zaznamenali sme posun k odbornej orientácii našich stretnutí so zameraním na problematiku kultúry nami pestovaných rastlín, výmeny skúseností a prezentácie pestovateľských postupov. Ešte raz chcem poďakovať všetkým členom, ktorí venovali svoj voľný čas a energiu na zlepšenie klubovej činnosti.

Výstava 2005

Mário Snopka a Blažej Strašifťák

Výstava sa konala 14. - 16.5.2005. 16.5. v nedeľu prebiehal Deň otvorených dverí. Prípravy na výstavu trvali asi tri mesiace, samotná úprava interiéru päť dní. Po naaranžovaní rastlín bolo už všetko pripravené a výstava mohla začať. Počas celej akcie si návštevníci mohli prezrieť kaktusy a iné sukulenty, sukulentné bonsaje. Vystavených bolo niečo viac ako 780 exponátov. Deti, ale aj dospelí skúšali šťastie v tombole, v ktorej mohli vyhrať množstvo pekných ras-

tlín. Samozrejmosťou bola poradenská služba, s ktorou boli návštevníci veľmi spokojní. Pri vstupe si každý mohol prezrieť nástenku s aktivitami klubu ale aj rôzne fotografie a klubový spravodaj. Aj suveníri si mohol odnieť každý, kto mal o to záujem. Výber bol dosť veľký. Úsmevy na tvárach a spokojnosť asi 2000 ľudí bola viditeľná. Dúfam že sa aj vám bude páčiť formou nasledujúcich fotografií.

Západoslovenské múzeum v Trnave

Foto: Mário Snopka

Celkové pohľady na výstavu

Foto: Daniel Pokšiva

Jesenné stretnutie kaktusárov 2005

Blažej Strašífták

Sa uskutočnilo 3.9.2005 v budove SDE na Sladovnickej ulici.

Tento rok bolo veľmi úspešné. Je pre nás veľkým potešením, že úroveň má stúpajúcu tendenciu. Stretlo sa tu 56 účastníkov. Kaktusári prišli nielen z blízkych klubov, ale aj zo vzdialenejších miest ako Rožňava, Sliac, Spišská Nová Ves, Trenčín. Prišli aj naši priatelia z Hodonína, Brna, či Olomouca. Počas celej akcie prebiehala burza rastlín, literatúry a pestovateľských pomôcok. O občerstvenie v podobe studeného piva, minerálky a kávy bolo dobre postarané. Začalo sa to o 8:00 h. prezentáciou účastníkov a burzou, ktorá sa postupne rozrastala. O 10:00 oficiálne privítal účastníkov a prednášajúcich tajomník klubu Blažej Strašífták. Uviedol prvého prednášajúceho, ktorým bol p. Roman

Staník z Bratislavy s monotematickou prednáškou o rode *Astrophytum*. Po malej prestávke sme videli prednášku p. Alexandra Luxa z Bratislavy. Prednášal tiež na tému *Astrophytum*, ale táto bola o záhradníckych úspechoch japonských kaktusárov s pestovaním rôznych hybridov a kultivarov tohto rodu. Po tejto prednáške bola dlhšia pauza na obed. Po obede sme videli dve zaujímavé prednášky v podaní p. Josefa Odehnala z Brna. Prvou nás previedol s minuloročnou expedíciou po Bolívii. Blok prednášok zakončila jeho druhá z tohtoročnej cesty po národných parkoch juhozápadu USA. Naši hostia rozprávali o trnavskom stretnutí s uznaním a preto dúfame, že sa aj budúci rok stretneme v takom hojnom počte.

Takže dovidenia o rok.

Zľava: p. Odehnal, p. Staník a p. Lux

Foto: Mário Snopka

Corryocactus Britton et Rose **Erdisia** Britton et Rose

Mário Snopka

Tieto rastliny rastú ako nízke kry, so slabými alebo mierne silnými výhonmi. Odspodu odnožujú, niekedy majú mohutnú koreňovú repu. Väčšinou majú dosť početné otrnenie, ihlovité až šidlovité. Kvety majú postranné, niekedy vrcholové, aktinomorfne, otvorené cez deň.

Pre menšie druhy **Corryocactus**ov zvolili Britton a Rosse meno **Erdisia**. Ich výskyt je udávaný v Peru a severnom Chile. Podľa F. Rittera sa nachádzajú aj v južnej Bolívii. V Chile sa vyskytuje len **C. brevistylus**.

Nevyžadujú žiadne veľké nároky na pestovanie ani zloženie substrátu. Len v zimnom období by nemala teplota klesnúť pod 13°C. Klíčivosť semien je veľmi dobrá a nárast semenáčikov nie je zo začiatku veľmi veľký, u mňa asi 1 – 1,5 cm za 2 roky. Semenáčiky sú dosť odolné, ich vrúbľovanie je úplne zbytočné. V dnešnej dobe je ponuka semien

týchto rastlín zastúpená v skoro každom katalógu väčších firiem, alebo v ponukových listoch menších zberateľov, popri prípade na internete. Prvý ktorý Vám tu predstavím je už spomínaný **C. brevistylus** (K.Sch.) Br. et R.

Môžeme ho v ponukách objaviť aj ako **C. krausii**. Telo je krovité, niekedy až stromovité, s krátkym kmeňom, ktorý je až 50 cm silný. Narastajú do výšky 1,5 až 5 m. Výhony sú 8 až 15 cm silné, trávovo zelené. Rebrí má 6 až 9, tupých, trojuholníkových. Areoly oranžovo hnedé, šednúce 2 až 4 cm od seba vzdialené. Trne hnedé, červenohnedé, až slamovo žlté, priame. Najkrajnejšie 4 až 15, 0,3 až 3 cm dlhé, niekoľko polookrajových, trochu silnejších a dlhších. Stredové 2 až 4, 4 až 10 cm dlhé, jeden 8 až 25 cm dlhý. Kvety má postranné, bez vône, 8 až 11 cm dlhé a 7 až 10 cm široké, žlté.

Corryocactus: 1/*brevistylus*, 2/*erectus*, 3/*sp.*

Foto:Internet

***Erdisia meyenii* Britton et Rose**

Môžeme ho nájsť aj pod názvom **C. aureus**. Telo má krovité, vysoké 50 cm, bledo hnedozelené, šírka 3 až 5 cm. Má 5 až 8 tupých rebier. Areoly blízko seba. Trné má hnedasté, okrajové 9 až 11, 2 cm dlhé, 1 až 2 stredové, dlhé do 6 cm. Kvety má postranné, niekedy pri vrchole, 4 cm dlhé, zlatožlté až oranžové, bez vône.

***Erdisia squarrosa* (Vaup) Britton et Rose**

Rozkonárená, tmavozelená, výška 1 až 2 m, šírka 1 až 3 cm. Má 5 až 8 rebier s hnedastými areolami, ktoré sú dosť blízko seba. Trné má

9 až 13 okrajových, dlhých 1 až 1,2 cm, 1 stredový, dlhý 3 cm. Všetky sú žlté až žltohnedé. Kvety má krvavo červené. Dlhé 2 až 4 cm, široké 5 až 8 cm, bez vône.

Tieto rastliny sú len zriedka zastúpené v zbierkach a to pre domnienku, že sú to všetko obrovské rastliny. Ale niektoré sú menšie, napr. **E. tenvicula** má výšku len 15 cm, podobne aj **C. gracilis** je nižšieho vzrastu. Tiež môžeme spomenúť aj **E. quadrangularis**, **Corryocactus erectus**, **Corryoc. brachypetalus**, **C. ayacuchoensis**, **C. serpens**, **C. odoratus**...

Erdisia tenvicula, hore kvet *C. melanotrichus*

Foto: Internet

Pilosocereus sp. v Botanickej záhrade v Bratislave

Foto: Mário Snopka

Neoporteria ebenacantha